

Tổng quan về luật cạnh tranh

MPP3-L10

Khái niệm cơ bản

- Cạnh tranh
- Chính sách cạnh tranh
- Luật cạnh tranh & pháp luật liên quan
 - Định chuẩn
 - Bảo vệ người tiêu dùng
 - An toàn thực phẩm
- Cơ quan thực thi pháp luật cạnh tranh
 - Cục Quản lý cạnh tranh
 - Hội đồng cạnh tranh
 - Cảnh sát kinh tế, Quản lý thị trường, Hải quan...=> chống cạnh tranh không lành mạnh

Pháp luật cạnh tranh

- Hành vi phá rối: Cạnh tranh không lành mạnh
 - Quốc triều hình luật
 - LTM 1997
 - PL Quảng cáo, PL Bảo vệ người tiêu dùng => BLDS, TTDS
- Kiểm soát độc quyền: Cản trở, thủ tiêu cạnh tranh
 - LĐTNN 1988 => tìm cách kiểm soát bên nước ngoài
 - Chuyển giao công nghệ => tìm cách kiểm soát bên chuyển giao
 - LCT 2004 => sớm hơn cả TQ 2007 (?)
 - PL Chống bán phá giá

Chính sách cạnh tranh

- Ý nghĩa của cạnh tranh
 - Cho người tiêu dùng
 - Cho nguồn tài nguyên khan hiếm
 - Cho công nghệ và quản trị
- Bảo vệ và điều tiết cạnh tranh
 - Nguy cơ hạn chế cạnh tranh
 - Lạm dụng cạnh tranh, cạnh tranh không lành mạnh
 - Có những lĩnh vực cạnh tranh tự do không thật sự hiệu quả (độc quyền tự nhiên, ví dụ thị trường kinh doanh dịch vụ taxi ở các đô thị)

Những quan sát thú vị trong kinh tế nhà nước

- Cạnh tranh trong viễn thông: VNPT, Viettel, Beeline
- Cạnh tranh trong nội bộ một TCT
 - TCT Dệt may đầu tư vào 5 TCTD
 - Tập đoàn dầu khí: 6 TCTD, 9 công ty chứng khoán
 - Vinashin: 3 TCTD
 - Thuốc lá VN: 3 TCTD, 3 công ty chứng khoán
- Tập đoàn, nhóm lợi ích
 - Than sắp hết, vẫn xuất khẩu, để rồi 2 năm tới phải nhập
 - Vinafood và giá lúa gạo
 - Điện lực làm resort, đầu tư vào tín dụng, trong khi thiếu điện

Nguy cơ làm biến dạng cạnh tranh

Thỏa thuận hạn chế cạnh tranh	<ul style="list-style-type: none"> • Thông đồng trong đấu thầu: Quân xanh quân đỏ • Thỏa thuận thống nhất giá (taxi, sữa) • Thỏa thuận găm hàng, phân chia thị trường
Lạm dụng vị trí thống lĩnh	<ul style="list-style-type: none"> • Độc quyền hành chính • Ép buộc điều kiện thương mại bất hợp lý (Megastar) • Thao túng thị trường • Phân biệt đối xử bạn hàng
Tập trung kinh tế	<ul style="list-style-type: none"> • Thôn tính • Sáp nhập • Liên minh chiến lược

Thỏa thuận hạn chế cạnh tranh §§ 8-10 LCT, 14-21 NĐ 116

- Cấm tuyệt đối § 8.6, 8.7, 8.8
 - Ngăn cản: Tắc-xi hàng không ở Sân bay
 - Loại bỏ khỏi thị trường
 - Thông đồng (đấu thầu)
- Cấm khi các bên có thị phần > 30%
 - Ấn định giá § 8.1
 - Phân chia thị trường § 8.2
 - Hạn chế số lượng § 8.3
 - Hạn chế công nghệ § 8.4
 - Bán bia kèm lạc, § 8.5
- Tuy bị cấm, nhưng được miễn trừ § 10

Chế tài § 117-119 LCT, § 4 NĐ 120

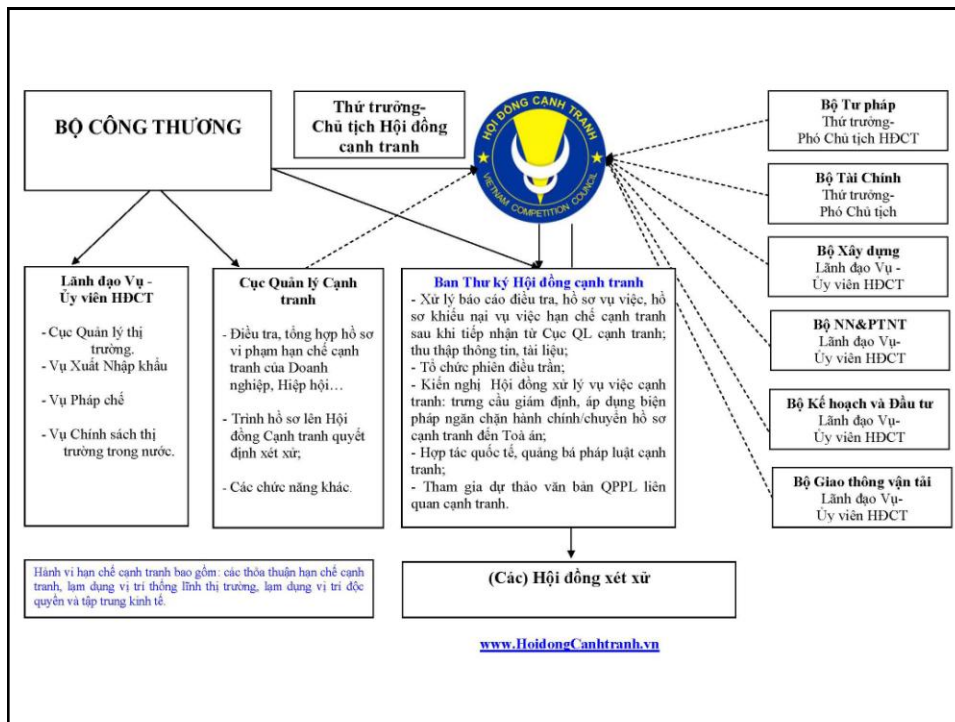
- Cảnh cáo
- Phạt tiền tới 10% tổng doanh thu của năm trước § 10 NĐ 120
 - Thị trường sữa bột VN: 458 triệu USD => về lý thuyết có thể phạt tới 45.8 triệu USD
 - Vinapco: Phạt 0.05% doanh thu 2007
- Tước quyền kinh doanh
- Thu hồi tang vật, phương tiện
- Khôi phục hiện trạng
- Bồi thường thiệt hại § 6
- Buộc chia tách DN => Vụ Vinapco: khuyến nghị tách khỏi VNA

Khó khăn: Từ hồ giấy đến hồ thật

- Ai phát hiện => chính sách khoan hồng
- Ai điều tra => chi phí tổ tụng, nhân sự
- Xung đột với cơ chế điều chỉnh khác, ví dụ:
 - Xăng dầu
 - Lương thực
 - Quản lý các tập đoàn
 - Can thiệp của chính quyền địa phương
 - Lợi ích ngành

Lạm dụng vị trí thống lĩnh thị trường, độc quyền

- §§ 11-15 LCT, §§ 22-33 NĐ 116
- Vị trí thống lĩnh: DN có thị phần từ 30% thị trường liên quan hoặc nhóm DN có thị phần từ 50% (2 DN); 65% (3DN), 75% (4DN)
- DN có vị trí thống lĩnh thị trường bị cấm § 13 LCT
 - Bán dưới giá thành để loại đối thủ
 - Áp đặt giá bất hợp lý
 - Hạn chế công nghệ
 - Áp đặt điều kiện bất bình đẳng
 - Buộc chấp nhận nghĩa vụ không liên quan
- DN độc quyền bị cấm § 14 LCT

Nhận diện: Độc quyền hành chính § 6 LCT

Cản trở gia nhập thị trường, phân biệt đối xử	<ul style="list-style-type: none"> • Xe vua • In sách giáo khoa • May mặc cảnh phục, quân phục • DN địa phương, lợi ích ngành, các bộ, tập đoàn
Phân chia thị trường	<ul style="list-style-type: none"> • quyền xuất khẩu gạo: Hiệp hội lương thực • kinh doanh taxi • kinh doanh bất động sản, hạ tầng • kinh doanh môi trường, giao thông công chính
Cản trở hoạt động kinh doanh bình thường của DN	<ul style="list-style-type: none"> • Thanh tra, công an • Thuế • Hải quan • Quản lý thị trường

Giải quyết độc quyền hành chính

- Tách quản lý kinh doanh khỏi hành chính
- Tự nhân hóa kinh tế nhà nước
- Kiểm chế & đối trọng; kiểm soát quyền lực nhà nước
- Không giải quyết bằng LCT => § 120 hết sức chung chung

Quan sát tổ tụng cạnh tranh: Vụ Megastar

- 3/2010: 6 DN điện ảnh khiếu nại Cty Megastar đến Cục QLCT
 - § 58; tạm ứng 100 triệu đ **§59, § 64**
- 12/05/2010: Cục trưởng ra QĐ điều tra sơ bộ §86-88
- Trong thời hạn 30 ngày => điều tra chính thức hoặc đình chỉ
- Chuyển đến HĐCT => thành lập HĐ xử lý việc cạnh tranh
- Phiên điều trần § 98-104
- Quyết định của HĐ xử lý việc cạnh tranh § 105-106
- Khiếu nại tới HĐCT/ Bộ trưởng BCT § 107
- Khởi kiện ra tòa hành chính § 115